

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkýň: **v 1. rade J. a 2. rade D.**, obe bytom U., X., obe zastúpené JUDr. J.V., advokátom, V., X., proti žalovanému: **JUDr. P.K.**, V., X., správca konkurznej podstaty úpadcu: X., N., X., IČO: X., o určenie pravosti pohľadávky, na odvolanie žalobkýň v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Cbi 92/06-92 zo dňa 6. decembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Cbi 92/06-92 zo dňa 6. decembra 2007 v napadnutej časti výroku o trovách konania **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade trovy konania v sume 2964 Sk a žalobkyni v 2. rade trovy konania v sume 2964 Sk na účet ich právneho zástupcu a náhradu trov konania v sume 10 000 Sk žalobkyni v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd ako súd prvého stupňa určil, že pohľadávka žalobkyne v 1. rade vo výške 104 014 Sk a pohľadávka žalobkyne v 2. rade vo výške 10 589 Sk je oprávnená ako pohľadávka 1. triedy. V ostatných častiach žalobu zamietol. Žalobkyni v 1. rade priznal 1239 Sk a žalobkyni v 2. rade priznal 129 Sk a vo výške 5500 Sk spoločne a nerozdielne náhradu trov konania. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa v 1. rade jednou prihláškou podanou na súde dňa 18.5.2005 prihlásila v konkurze na majetok úpadcu pohľadávku vo výške 191 915 Sk istiny a 13 177 Sk, a to ako svoju vlastnú pohľadávku v celkovej výške 136 886 Sk ako istinu a 4014 Sk ako úroky z omeškania a zaplatený súdny poplatok v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3C 2/2004, za svoje maloleté deti J. 17 780 Sk ako istinu a 521 Sk ako úroky z omeškania, za svoju maloletú dcéru M.R. istinu 20 077 Sk a 589 Sk ako úroky z omeškania a za maloletú D.R. istinu 17 172 Sk a 503 Sk ako úroky z omeškania. Žalobkyne v žalobe uvádzali, že ide o judikátnu pohľadávku založenú rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cb 2/2005 z 18.2.2006, v ktorom si ako jediná žalobkyňa uplatnila žalobkyňa v 1. rade právo na zaplatenie 116 173 Sk ako svojej pohľadávky a 3 x 11 617 Sk za svoje maloleté deti. Rozsudok bol žalobkyni v 1. rade

doručený dňa 15.4.2005 a konkurz na majetok úpadcu, voči ktorému ako žalovanému bolo uvedené konanie vedené, bol vyhlásený na Krajskom súde v Bratislave ešte dňa 29.3.2003. Konanie bolo na Krajskom súde v Bratislave v zmysle § 14 ods. 1 písm. d/ Zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov prerušené. Preto rozsudok nemohol nadobudnúť právoplatnosť. Nešlo teda o judikátnu pohľadávku. Aktívne legitimovanými na podanie určovacej žaloby teda boli prihlásení veritelia. Prihlášku však podala iba jedna veriteľka pod zv. č. X. – žalobkyňa v 1. rade. Žaloba o určenie pravosti pohľadávky bola podaná iba žalobkyňou v 1. a 2. rade.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že na základe zmlúv označených ako zmluva o odkúpení akcií X. číslo D 446700022 uzatvorenej vo vlastnom mene, číslo D 446700020, D 446700021 a D 446700021 zo dňa 17.10.2000 uzatvorených menom svojich maloletých detí, došlo k poskytnutiu finančných čiastok 100 000 Sk a 3 x po 10 000 Sk úpadcovi. Tieto mali predstavovať kúpnu cenu akcií zrejme v listinnej podobe emitenta X., ktorých žalobkyňa a jej maloleté deti ako kupujúci sa dňom účinnosti tejto zmluvy mali stať ich držiteľom. Podľa čl. II bod I zmlúv, touto zmluvou sa X. zaväzuje, že odkúpi od akcionára do 3 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy jeho akcie X., ktoré nadobudol v zmysle čl. I. bod 1. zmluvy za cenu 1,72 násobku väčšiu ako uvedená kúpna cena, pričom akcionár sa zaväzuje odovzdať akcie X.. Podľa čl. IV. bod 1 zmluvy, sa X. zaviazala odovzdať akcionárovi vyššie uvedené akcie X. v listinnej podobe do 30 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy. V prípade nevyznačenia záujmu obdržať uvedené akcie, zaviazala sa X. uschovať uvedené akcie X. v mene akcionára. V čase uzatvorenia zmlúv, t. j. k 17.10.2000, sa vzťah z predaja a kúpy cenných papierov riadil ustanoveniami Zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch. Poukázal v ďalšom na znenie ust. § 1 ods. 2, § 3, § 13 ods. 1, § 17 a § 19 ods. 1 citovaného zákona. Uviedol ďalej, že žalobkyňa v 1. rade uzatvorila vo svojom mene a menom svojich detí s úpadcom žalovaného zmluvy o kúpe a spätnej kúpe cenných papierov. Malo teda ísť o REPO obchod s cennými papiermi označenými v zmluve s navýšením kúpnej ceny pre prípad REPO obchodu o 1,72 násobok viac, ako kúpna cena akcií.

Súd dospel k záveru, že predávané akcie úpadcom pre žalobcu v zmluvách zo 17.10.2000 neboli označené určite, chýbalo presné označenie predmetu zmluvy podľa ustanovení zákona o cenných papieroch. Nebol uvedený počet akcií a ani menovitá hodnota jednej akcie, nebolo určené, či ide konkrétne o akcie listinné alebo zaknihované, akcie na meno, na doručiteľa alebo na rad, čo bolo v rozpore jednak s uvedeným ustanovením zákona, ale aj ust. § 37 Obč. zák. Nemohlo teda ísť ani v zmysle § 39 Obč. zák. o platné zmluvy. Z historického výpisu z obchodného registra emitenta X. je zrejmé, že spoločnosť X., N., X., IČO: X., mala v čase uzatvorenia zmlúv zapísané v obchodnom registri listinné akcie v menovitej hodnote 100 Sk za akciu a listinné akcie v menovitej hodnote 1000 Sk. V konaní tiež nebolo preukázané ani odovzdanie listinných cenných papierov emitenta X. žalobcovi, a tým zavŕšenie prevodu listinných cenných papierov podľa uzatvorenej zmluvy v lehote stanovenej v čl. IV bod 1 zmluvy. Žalobkyňa v 1. rade vlastným menom, ako aj menom svojich detí mala žiadať listinami bez uvedenia dátumu o zrušenie uzatvorených zmlúv. Nebolo tiež preukázané, že v súčasnej dobe sú na účte žalobkyne v 1. rade a v 2. rade, ako majiteľa cenných papierov, evidované v Centrálnom depozitári cenné papiere. Emitent X. totiž neeviduje v súčasnej dobe listinné

papiere. Je zrejmé, že nedošlo ani k zmene podoby listinných cenných papierov, ktoré mali byť zmluvami zakúpené, na akcie zaknihované – registrované v Centrálnom depozitári cenných papierov.

Súd preto dospel k záveru, že zmluvy uzatvorené dňa 17.10.2000 sú neplatné, že žalobkyni v 1. rade a jej maloletým deťom na základe ex tunc neplatných zmlúv, vzniklo právo na vydanie peňažnej čiastky zaplatenej úpadcovi podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení podľa § 451 ods. 2 Obč. zák., prijatých úpadcom bez poskytnutia protiplnenia.

Z uvedených dôvodov, súd určil pravosť pohľadávky žalobkyni v 1. rade vo výške 104 014 Sk a žalobkyni v 2. rade 10 589 Sk, a to súm 100 000 Sk a 10 000 Sk, ako práva na vrátenie bezdôvodne zaplatených čiastok úpadcovi, sumy 4014 Sk a 589 Sk, ako vyčíslené úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Z uvedených dôvodov, súd nemohol priznať navýšenie kúpnej ceny akcií o 1,72 násobok, a preto v tejto časti žalobu zamietol. Žalobkyniam právo na navýšenie kúpnej ceny z dôvodu neplatnosti zmlúv nevzniklo. Súd nároky D.R.a M.R. zamietol, pretože žaloby neboli podané v ich mene, neboli účastníkmi konania. Nebolo tiež možné priznať ani trovy súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 Cb 2/2004, pretože tieto neboli právoplatne priznané.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP. Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa trov konania podali odvolanie žalobkyne v 1. a 2. rade a navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a priznal žalobkyni v 1. rade náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 3032 Sk a žalobkyni v 2. rade vo výške 3032 Sk a náhradu trov konania vo výške 10 000 Sk spoločne a nerozdielne žalobkyni v 1. a 2. rade. Namietali, že z odôvodnenia rozsudku nie je jasné určenie pomerných častí trov právneho zastúpenia vo výške 5/10 pre žalobkyňu v 1. rade a 5/100 pre žalobkyňu v 2. rade. Majú za to, že nie je dôvod na takéto krátenie trov právneho zastúpenia, a pokiaľ by aj ráтали výšku odmeny za jeden úkon právnej pomoci v súlade s § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z., kde je odmena za 1 úkon právnej služby vo výške 1370 Sk, vychádza hodnota 2 úkonov právnej služby po krátení podľa § 13 ods. 3 vyhlášky v sume 2192 Sk + 356 Sk paušálna náhrada (178 Sk paušálna náhrada za jeden úkon), čo predstavuje celkovú sumu 2548 Sk. K tejto sume je potrebné pripočítať DPH vo výške 19 %, keďže ich právny zástupca je platiteľom DPH. Celková výška trov právneho zastúpenia jednej žalobkyne tak predstavuje sumu 3032 Sk. Taktiež pokiaľ ide o náhradu trov konania vo výške 5500 Sk, majú za to, že pokiaľ nie je výška súdneho poplatku odvodená od výšky pohľadávky, nie je zníženie hodnoty pohľadávky dôvodom na zníženie náhrady trov, pretože pokiaľ by si aj uplatnili určenie pravosti pohľadávky vo výške, v akej bola súdom priznaná, platili by súdny poplatok v rovnakej výške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. f) OSP a rozsudok v napadnutej časti podľa § 220 OSP zmenil. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu bolo žalobkyňami uplatnené právo na určenie pravosti pohľadávky v celkovej výške 205 092 Sk, z ktorej pohľadávka žalobkyne v 1. rade predstavuje 148 450 Sk, žalobkyne v 2. rade 17 675 Sk, J.R. ml. 18 301 Sk a maloletej M.R. 20 666 Sk, ktorú pohľadávku správca konkurznej podstaty úpadcu poprel v celej výške, z dôvodu

nepreukázania právneho nároku. Dňa 4.7.2006 bola súdu doručená žaloba žalobkyne v 1. a 2. rade o určenie pravosti pohľadávky v celkovej výške 205 092 Sk a doplnená podaním zo dňa 7.11.2007. Súd vo veci rozhodol tak, že určil, že pohľadávka žalobkyne v 1. rade vo výške 104 014 Sk a žalobkyne v 2. rade vo výške 10 589 Sk je oprávnená ako pohľadávka 1. triedy. V ostatných častiach žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, priznal žalobkyniam právo na náhradu trov konania vo výške 5500 Sk za zaplatený súdny poplatok spoločne a nerozdielne a trovy právneho zastúpenia žalobkyne v 1. rade v pomernej časti 5/10 v celkovej výške 1239 Sk (za 2 úkony právnej pomoci po 1379 Sk a 2 x paušál po 178 Sk). Trovy priznal po krátení 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. Žalobkyne v 2. rade priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 129 Sk v pomernej časti 5/100 (za 2 úkony po 1370 Sk, 2 x paušál po 178 Sk). Trovy priznal po krátení o 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé určenie pomerných častí trov konania, a to trov právneho zastúpenia vo výške 5/10 pre žalobkyňu v 1. rade a 5/100 pre žalobkyňu v 2. rade, ako aj zníženie náhrady trov vo výške, v akej túto súd priznal (5500 Sk) obom žalobkyniam spoločne a nerozdielne. Predmetom incidenčného konania je zistenie, či pohľadávka pre účely zaradenia do zoznamu prihlásených pohľadávok je oprávnená alebo sporná, a to za účelom neskoršieho uspokojenia konkurzných veriteľov úpadcu. V danom prípade ide o určenie pravosti pohľadávky, preto pri určení výšky tarifnej odmeny advokáta súd vychádza z takej istej výšky, ako v určovacích sporoch s neoceniteľnou hodnotou veci, teda je potrebné vychádzať iba zo základu nároku, ktorým je určenie pravosti pohľadávky.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyne v 1. a 2. rade si uplatnili právo na určenie pravosti pohľadávky prihlásenej do konkurzu na majetok úpadcu X. vo výške 205 092 Sk. Z prihlásenej pohľadávky predstavuje pohľadávka žalobkyne v 1. rade sumu 148 450 Sk, žalobkyne v 2. rade sumu 17 675 Sk, J.R. ml. sumu 18 301 Sk a maloletej M.R. sumu 20 666 Sk. Súd rozhodnutím určil, že pohľadávka žalobkyne v 1. rade vo výške 104 014 Sk a pohľadávka žalobkyne v 2. rade vo výške 10 589 Sk je oprávnená ako pohľadávka 1. triedy. V ostatných častiach žalobu zamietol. Konštatoval, že žalobkyniam právo na navýšenie kúpnej ceny z dôvodu neplatnosti zmlúv nevzniklo. Nároky M.R. a J.R. ml. zamietol, pretože žaloba nebola podaná v ich mene, neboli účastníkmi konania. Nepriznal tiež trovy súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 Cb 2/2004, pretože tieto neboli právoplatne priznané. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP.

Odvolačný súd je toho názoru, že v danom prípade nie je dôvod na krátenie náhrady trov konania – právneho zastúpenia, ako aj náhrady za zaplatený súdny poplatok. Popretie pohľadávky umožňuje súdu v spore o určenie pravosti pohľadávky skúmať len základ nároku, nikdy už jeho výšku a poradie. V predmetnom prípade je potrebné vychádzať iba zo základu nároku, ktorým je určenie pravosti pohľadávky (bez ohľadu na výšku, ktorá bola správcom konkurznej podstaty popretá v konkurznom konaní, a ktorá je predmetom tohto konania). Ide o určovaciu žalobu, a aj keď mali žalobkyne vo veci úspech len čiastočný, môže im súd priznať plnú náhradu trov konania (§ 142 ods. 3 OSP).

Vzhľadom na špecifiká incidenčného konania, prichádza pri určovaní trov konania podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. aplikácia ust. § 11 ods. 1. Predmetné rozhodnutie súdu

prvého stupňa v časti o trovách konania nie je správne. Podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z., je odmena za 1 úkon právnej služby 1/13 z výpočtového základu, t. j. suma 1370 Sk. Hodnota 2 úkonov poskytnutej právnej služby (prevzatie a príprava, účasť na pojednávaní dňa 6.12.2007) predstavuje sumu 2740 Sk, krátaná o 20 % (§ 13 ods. 3 vyhlášky), t. j. 2192 Sk + 19 % DPH, spolu 2608 Sk + 2 x režijný paušál po 178 Sk, spolu 2964 Sk. Uvedená suma predstavuje trovy právneho zastúpenia pre žalobkyňu v 1. rade a táto istá suma predstavuje aj trovy právneho zastúpenia pre žalobkyňu v 2. rade.

Vzhľadom na predmet sporu, súd pri vyrubení výšky súdneho poplatku vychádzal z položky 2 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobkyne súdny poplatok zaplatili na účet súdu v sume 10 000 Sk spoločne a nerozdielne. Ak v incidenčnom konaní nie je výška súdneho poplatku odvodená od výšky uplatňovanej pohľadávky, ale zo základu nároku, nie je potom zníženie výšky priznanej pohľadávky dôvodom na zníženie náhrady trov konania. Žalobkyniam v 1. a 2. rade preto patrí náhrada trov konania za zaplatený súdny poplatok v celej výške, t. j. v sume 10 000 Sk spoločne a nerozdielne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP a vzhľadom na čiastočný úspech žalobkýň v odvolacom konaní vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. júna 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: